

SPIS TREŚCI

UKŁAD TRAWIENNY

	Str.
UWAGI WSTĘPNE	1
STOSUNKI OGÓLNE — opracował Stanisław Hiller	2
Rys rozwoju przewodu pokarmowego	3
Różnicowanie się ściany przewodu pokarmowego	7
Budowa ogólna ściany przewodu pokarmowego	13
Podział układu trawiennego	20
JAMA USTNA I GRUCZOŁY ŚLINOWE	21
Rozwój jamy ustnej, jamy nosowej i gardła — opracował Stanisław Hiller	21
Budowa ogólna jamy ustnej	30
Przedśionek jamy ustnej	33
Wargi	33
Policzki	36
Dziąsła	37
Streszczenie	38
Zęby i uzębienie	38
Stosunki ogólne	38
Właściwości fizyczne i chemiczne zębów	42
Rozwój zębów — opracował Stanisław Hiller	44
Budowa drobnowidowa zębów — opracował Stanisław Hiller	51
Kształt zębów	52
Zęby trwałe	54
Zęby mleczne	63
Osadzenie zębów w szczękach	66
Czas wykluwania się zębów	69
Uzębienie jako całość	71
Uwagi morfologiczno-porównawcze i filogenetyczne	75
Odmiany i zboczenia zębów	79
Naczynia i nerwy zębów	80
Streszczenie	81
Gruczoły ślinowe	84
Ślinianka przyuszna	84
Ślinianka podszczękowa	88
Ślinianka podjęzykowa	92
Rozwój ślinianek — opracował Stanisław Hiller	93
Budowa drobnowidowa ślinianek — opracował Stanisław Hiller	94
Czynność gruczołów ślinowych i ślina — opracował Stanisław Hiller	98
Streszczenie	99

	Str.
Język	99
Czynność języka	100
Rys rozwoju rodowego i pola unerwienia języka	100
Budowa ogólna języka	102
Błona śluzowa języka	104
Brodawki językowe	106
Migdałek językowy	101
Gruzoły języka	111
Mięśnie języka	111
Zewnętrzne mięśnie języka	112
Wewnętrzne mięśnie języka	115
Naczynia i nerwy języka	117
Streszczenie	119
Okolica podjęzykowa	119
Podniebienie	120
Podniebienie twarde	121
Podniebienie miękkie	123
Cieśń gardła	125
Migdałek podniebienny	128
Mięśnie podniebienia miękkiego	128
Naczynia i nerwy podniebienia	133
Streszczenie	133
GARDŁO	134
Stosunki ogólne	134
Budowa ściany gardła	137
Błona śluzowa	137
Migdałek gardłowy	139
Migdałek trąbkowy	142
Błona włóknista	143
Błona mięśniowa	144
Zwieracze gardła	145
Dźwigacze gardła	149
Czynność mięśni gardła i ruchy lykania	150
Błona zewnętrzna	153
Stosunki topograficzne gardła	153
Naczynia i nerwy gardła	154
Streszczenie	155
PIERŚCIEN GARDŁOWY LIMFATYCZNY — opracował Stanisław Hiller	155
PRZĘLYK	157
Stosunki ogólne	157
Budowa ściany przęłyku	161
Stosunki topograficzne	165
Naczynia i nerwy przęłyku	166
Streszczenie	167
OTRZEWNA	167
Uwagi wstępne	167
Stosunki ogólne otrzewnej i narządów jamy brzusznej	172
Rozwój otrzewnej i cewy jelitowej	188
Pierwotne położenie cewy jelitowej i jej krezki	188

	Str.
Pętla dwunastnicy	192
Rozwój wielkiej pętli jelitowej i dalsze losy jej krezki	193
Rozwój żołądka i dalsze losy jego krezki	200
Otrzewna po ukończeniu rozwoju	208
Topografia otrzewnej	208
Zachyłki otrzewnej	213
Budowa otrzewnej	218
Naczynia i nerwy otrzewnej	218
Znaczenie otrzewnej	219
Statyka i dynamika jamy brzusznej	220
Streszczenie	222
ŻOŁĄDEK	222
Stosunki ogólne	223
Części składowe żołądka	223
Wielkość żołądka	225
Kształt żołądka	225
Kształt żołądka na zwłokach	225
Kształt żołądka na żywym	225
Położenie żołądka	228
Stosunek żołądka do narządów sąsiednich	229
Stosunek do otrzewnej i więzadła żołądka	231
Budowa ściany żołądka	231
Błona surowicza	231
Błona mięśniowa	232
Czynność mięśniówki	234
Błona śluzowa	235
Budowa drobnowidowa błony śluzowej żołądka — opracował Stanisław Hiller	237
Czynność żołądka — opracował Stanisław Hiller	239
Naczynia i nerwy żołądka	242
Streszczenie	244
JELITO CIENKIE	245
Stosunki ogólne	245
Dwunastnica	246
Podział	246
Kształt	247
Położenie	248
Stosunek do otrzewnej i umocowanie dwunastnicy	248
Stosunek do narządów sąsiednich	249
Błona śluzowa	251
Jelito czcze i jelito kręte	252
Różnice między jelitem czczym i krętym	253
Położenie	255
Stosunek do otrzewnej, krezka i ruchomość jelita cienkiego	255
Uchyłek Meckela	256
Budowa i czynność ściany jelita cienkiego	257
Budowa drobnowidowa błony śluzowej jelita cienkiego — opracował Stanisław Hiller	262
Czynność błony śluzowej jelita cienkiego — opracował Stanisław Hiller	263
Naczynia i nerwy jelita cienkiego	264

	Str.
Streszczenie	267
JELITO GRUBE	268
Stosunki ogólne	268
Jelito ślepe i wyrostek robaczkowy	269
Jelito ślepe	269
Zastawka okrężnicy	269
Kształt jelita ślepego	272
Położenie	272
Stosunek do otrzewnej	273
Budowa ściany jelita ślepego	273
Wyrostek robaczkowy	273
Wielkość	274
Położenie	274
Stosunek do otrzewnej	274
Budowa ściany wyrostka robaczkowego	275
Naczynia i nerwy jelita ślepego i wyrostka robaczkowego	276
Okrężnica	277
Typowe właściwości makroskopowe okrężnicy	277
Taśmy okrężnicy	277
Wypuklenia okrężnicy i fałdy półksiężycowate	278
Przyczepki sieciowe	278
Budowa ściany okrężnicy	279
Okrężnica wstępująca	279
Zgięcie okrężnicy wątrobné	282
Okrężnica poprzeczna	282
Zgięcie okrężnicy śledzionowe	284
Okrężnica zstępująca	284
Okrężnica esowata	285
Naczynia i nerwy okrężnicy	286
Odbytnica	287
Stosunki ogólne	287
Podział, położenie i przebieg odbytnicy	287
Kształt i wielkość odbytnicy	288
Stosunek do otrzewnej	289
Stosunek do sąsiednich narządów	290
Wady rozwojowe odbytnicy	291
Budowa ściany odbytnicy	291
Błona zewnętrzna	291
Błona mięśniowa	292
Błona śluzowa	293
Odbyt	295
Naczynia i nerwy odbytnicy	296
Kał	297
Streszczenie	298
WĄTROBA	299
Stosunki ogólne	299
Położenie	299
Wzrastanie i wielkość	299
Barwa	300

Właściwości fizyczne	300
Kształt	300
Budowa zewnętrzna	301
Powierzchnie wątroby	301
Torebka Glissona	306
Płaty wątroby	306
Zmienność płatowatości wątroby	307
Stosunek do otrzewnej i więzadła wątroby	309
Stosunki topograficzne wątroby	311
Umocowanie i ruchomość wątroby	313
Rozwój wątroby — opracował Stanisław Hiller	313
Budowa drobnowidowa wątroby — opracował Stanisław Hiller	314
Czynność wątroby — opracował Stanisław Hiller	318
Naczynia i nerwy wątroby	318
Streszczenie	322
DROGI ŻÓLCIOWE	323
Drogi żółciowe wewnątrzwątrobowe	323
Drogi żółciowe zewnątrzwątrobowe	323
Przewód wątrobowy	324
Przewód żółciowy wspólny	324
Pęcherzyk żółciowy	325
Stosunki ogólne	325
Budowa zewnętrzna pęcherzyka żółciowego	326
Stosunek do otrzewnej	327
Stosunki topograficzne	328
Przewód pęcherzykowy	329
Budowa ściany przewodów żółciowych zewnątrzwątrobowych	330
Żółć	332
Odływ żółci	332
Naczynia i nerwy dróg żółciowych zewnątrzwątrobowych	333
Zmienność dróg żółciowych zewnątrzwątrobowych	334
Streszczenie	334
TRZUSTKA	334
Stosunki ogólne	335
Budowa zewnętrzna	336
Stosunek do otrzewnej i umocowanie trzustki	337
Stosunki topograficzne	338
Przewody trzustki	340
Przewód trzustkowy	341
Przewód trzustkowy dodatkowy	341
Zmienność przewodów trzustki	342
Rozwój trzustki — opracował Stanisław Hiller	342
Budowa drobnowidowa trzustki — opracował Stanisław Hiller	343
Czynność trzustki — opracował Stanisław Hiller	346
Naczynia i nerwy trzustki	346
Streszczenie	347